

Sygn. akt III AUa 659/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek SSO del. Beata Górską (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2015 r. w Szczecinie

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie świadczenia przedemerytalnego

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 czerwca 2015 r. sygn. akt VI U 378/15

1. oddala apelację,
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz M. P. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSA Romana Mrotek SSA Barbara Białecka SSO del. Beata Górską

Sygn. akt III AUa 659/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 marca 2015 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. omówił ubezpieczonemu M. P. prawa do świadczenia przedemerytalnego od dnia 12 lutego 2015 r.

Odwołaniem od decyzji organu rentowego z dnia 28 kwietnia 2015 r. ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie świadczenia emerytalnego, przyznanie prawa do odsetek ustawowych od niewypłaconego świadczenia przedemerytalnego od dnia 12 lutego 2015 r. i zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów procesu.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 8 maja 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wystąpił z wnioskiem o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 12 lutego 2015 r. z ustawowymi odsetkami od dnia 25 marca 2015 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie odwołanie oddalił. Ponadto, Sąd zasądził kwotę 60 złotych od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji wydał orzeczenie o następująco ustalony stan faktyczny i rozważania prawne.

M. P. urodził się (...) Posiada łączny okres ubezpieczenia wynoszący 40 lat, 5 miesięcy i 19 dni.

W okresie od 1 marca 2009 r. do 31 stycznia 2014 r. ubezpieczony zatrudniony był na pełen etat w (...) Sp. z o.o. w P. na stanowisku dozorca. Stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem na podstawie art. 30 § 1 pkt 2 K.p. i zgodnie z ustawą z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikiem stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracownika.

W okresach od 1 lutego 2014 r. do 28 lutego 2014 r., od 1 marca 2014 r. do 31 marca 2014 r., od 1 kwietnia 2014 r. do 30 kwietnia 2014 r., od 1 maja 2014 r. do 31 maja 2014 r. M. P. zatrudniony był na umowę zlecenie w firmie (...) Sp. z o.o. w S..

Od dnia 25 lipca 2014 r. zarejestrowany jest jako osoba bezrobotna w (...) w S.. W okresie pobierania zasiłku nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

W dniu 11 lutego 2015 r. ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o przyznanie świadczenia przedemerytalnego.

Decyzją z dnia 25 marca 2015 r. organ rentowy odmówił M. P. prawa do świadczenia przedemerytalnego wskazując, że ubezpieczony nie zachował kolejności zdarzeń tj. po rozwiązaniu z nim przez (...) Sp. z o.o. w P. umowy o pracę nie zarejestrował się jako bezrobotny w urzędzie pracy, lecz zawarł umowę zlecenie z (...) Sp. z o.o. w S. i dopiero po upływie czasu, na który była zawarta umowa, zarejestrował się jako bezrobotny.

Ubezpieczony odwołał się od tej decyzji, podnosząc, że spełnił wszystkie warunki do przyznania świadczenia przedemerytalnego, wynikające z ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, a konieczność zachowania jakiegokolwiek kolejności zdarzeń w niej wymienionych, nie wynika z żadnego przepisu ww. ustawy.

Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie M. P. zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (tekst jednolity Dz.U.2013.170, zwana dalej ustawą) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która:

1) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta oraz 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

2) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o promocji zatrudnienia”, w którym była zatrudniona przez okres nie

krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn, lub

3) do dnia ogłoszenia upadłości prowadziła nieprzerwanie i przez okres nie krótszy niż 24 miesiące pozarolniczą działalność, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych” i za ten okres opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne oraz do dnia ogłoszenia upadłości ukończyła co najmniej 56 lat - kobieta i 61 lat - mężczyzna i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

4) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

5) do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn, lub

6) do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego, z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona lub pozostawała w stosunku służbowym przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 34 lata dla kobiet i 39 lat dla mężczyzn.

Zaś ust. 3 stanowi, iż świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;

2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;

3) złożył wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 maja 2012 r. w sprawie I UK 437/11 orzekł, że celem świadczenia przedemerytalnego, jako jednego ze środków zapobiegania bezrobociu, jest pomoc osobom, które w określonych okolicznościach utraciły zatrudnienie lub inne źródło utrzymania i - ze względu na wiek oraz odpowiednio długi staż ubezpieczeniowy - z jednej strony nie mają szans na kontynuowanie aktywności zawodowej na rynku pracy, a z drugiej strony w niedługim czasie będą mogły ubiegać się o emeryturę.

Sąd Okręgowy wskazał, że przedmiot sprawy dotyczył ustalenia, czy ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki do przyznania mu świadczenia przedemerytalnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych. Organ rentowy kwestionował spełnienie przez ubezpieczonego warunku dotyczącego zachowania kolejności ciągu zdarzeń, dających uprawnienie do wnioskowanego przez ubezpieczonego świadczenia. Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska organu rentowego.

Sąd I instancji uznał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy oraz analiza orzecznictwa odnosząca się do podnoszonej kwestii dała podstawy do uznania, że ubezpieczony spełnił warunki wymagane do uzyskania świadczenia przedemerytalnego. Uchwała Sądu Najwyższego z 2 lipca 2013 r. SN III UZP 2/13 stanowi, że okres pobierania zasiłku

dla bezrobotnych, określonego w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (jednolity tekst: Dz. U. z 2013 r. poz. 170) nie musi przypadać bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy z przyczyn wymienionych w art. 2 ust. 1 tej ustawy. W treści zaś uzasadnienia wskazuje się, że celem unormowań ustawy jest zapewnienie wsparcia socjalnego osobom, które utraciły źródło utrzymania nie ze swojej winy, a z uwagi na wiek nie są w stanie skutecznie konkurować na rynku pracy do dnia nabycia przez te osoby uprawnień emerytalnych. Ustawa nie zawiera przepisu, który pozbawiałby takie osoby prawa do świadczenia przedemerytalnego w przypadku poszukiwania nowego zatrudnienia lub jego podjęcia w okresie przed otrzymaniem zasiłku dla bezrobotnych.

Wbrew twierdzeniom strony pozwanej, ustawa nie uzależnia zatem prawa do nabycia świadczenia przedemerytalnego od wymogu zachowania ciągłości między okresem zakończenia stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy i bezpośrednio po tym nabyciu prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Dlatego też Sąd Okręgowy przyznał M. P. prawo do tego świadczenia.

Rozstrzygając kwestię zasądzenia odsetek ustawowych od niewypłaconego ubezpieczonemu przez organ rentowy świadczenia przedemerytalnego, począwszy od dnia 12 lutego 2015 r., Sąd Okręgowy wskazał, że zasady wypłaty odsetek reguluje art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2013r., poz.1442 ze zm.), natomiast art.118 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013r., poz.1440 ze zm.) ustala zasady przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych.

Zgodnie z powołanym art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli Zakład w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego.

W myśl natomiast art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach:

- organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120 (art. 118 ust. 1),

- w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego (art. 118 ust. 1a).

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 170), powyższe przepisy mają zastosowanie do świadczeń przedemerytalnych.

Ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do świadczenia przedemerytalnego w dniu 11 lutego 2015 r. Pismem z dnia 20 lutego 2015 r. organ rentowy zawiadomił ubezpieczonego, iż termin wydania decyzji w jego sprawie ulega przesunięciu do czasu otrzymania potwierdzenia okresu ubezpieczenia z Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w P. i S.. Sąd Okręgowy uznał, że dopiero wydając decyzję w dniu 25 marca 2015 r. organ rentowy dysponował pełną dokumentacją oraz był w stanie wyjaśnić wszystkie okoliczności niezbędne do wydania decyzji. Dlatego też od tej daty tj. od 25 marca 2015 r. ustalone zostały należne ubezpieczonemu odsetki. Z kolei żądanie zasądzenia odsetek od dnia 12 lutego 2015 r. nie znajduje oparcia w treści obowiązujących przepisów prawa i w tym zakresie Sąd I instancji odwołanie ubezpieczonego oddalił.

Sąd Okręgowy dokonał ustaleń faktycznych na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, których wiarygodności strony nie kwestionowały. Dokumenty te zostały sporządzone w sposób rzetelny, nie budzący wątpliwości, wobec czego zostały uznane za wiarygodne w całości.

Mając na uwadze wskazane okoliczności Sąd I instancji, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 K.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 12 lutego 2015 r. oraz zasądził na jego rzecz odsetki ustawowe od dnia 25 marca 2015 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie, tj. co do żądania odsetek od dnia 12 lutego 2015 r. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 K.p.c., odwołanie ubezpieczonego oddalił. Ponadto, Sąd Okręgowy zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrot kosztów zastępstwa procesowego na podstawie art. 98 § 1 K.p.c. i § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity z dnia 25 lutego 2013 r., Dz. U. z 2013 r. poz. 461).

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się organ rentowy i wniósł apelację, zaskarżając wyrok w części dotyczącej zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania ubezpieczonemu prawa do świadczenia przedemerytalnego od dnia 12 lutego 2015 r. oraz zasądzenia na jego rzecz odsetek ustawowych od dnia 25 marca 2015 r. do dnia zapłaty. Zaskarżył również zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Przedmiotowemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 2 ust. 1 i 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych przez ich błędną wykładnię w wyniku przyjęcia, że okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie musi przypadać bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy w sytuacji, gdy przedmiotowa regulacja prawna określa kolejność zdarzeń, warunkującą przyznanie spornego prawa. Organ rentowy zarzucił także naruszenie prawa procesowego, tj. art. 477(10) § 2 K.p.c. przez jego niezastosowanie w sprawie, podczas gdy nowe roszczenie ubezpieczonego o odsetki za sporny okres podlegało przekazaniu do rozpoznania organowi rentowemu.

Mając powyższe na uwadze, organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w przedstawionej wyżej części i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w omawianej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Wniósł także o zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zarzutów apelacyjnych, doprowadziła Sąd Apelacyjny do wniosku, że wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu. Sąd I instancji ustalając stan faktyczny oparł się na całokształcie zebranego w sprawie materiału dowodowego, należycie go rozważył i przedstawił prawidłową ocenę, którą właściwie również uargumentował. Całość ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego została przedstawiona w pisemnym uzasadnieniu wyroku i zasługuje na pełną akceptację. Sąd Apelacyjny podzielił zatem ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i przyjął je za własne. W związku z tym nie zachodzi potrzeba ponownego ich szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 r., V CKN 348/00, LEX nr 52761, Prok. i Pr. 2002/6/40).

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 2 ust. 1 i 3 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji słusznie przyznał ubezpieczonemu prawo do świadczenia przedemerytalnego. Analiza art. 2 ust. 1 prowadzi do wniosku, że ubezpieczony spełnia warunki, jakie uzależniają przyznanie świadczenia przedemerytalnego. Bezsporne jest, iż w niniejszej sprawie rozwiązanie stosunku pracy ubezpieczonego nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy, zatrudnienie trwało nie krócej niż 6 miesięcy, ubezpieczony ukończył 60 lat i posiada okres uprawniający do uzyskania emerytury. Ponadto, ubezpieczony spełnia warunki wynikające z ustępu 3, tj. nadal jest zarejestrowany jako bezrobotny, w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych, a także

złożył wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Kwestią sporną jest to, czy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych musi przypadać bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy. Organ rentowy stoi na stanowisku, że z regulacji prawnej wynika konieczność zachowania odpowiedniej kolejności ciągu zdarzeń. W ocenie Sądu Apelacyjnego to stanowisko jest nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy słusznie stwierdził, co podkreśla Sąd Apelacyjny, że ustawa nie uzależnia prawa do nabycia świadczenia przedemerytalnego od wymogu zachowania ciągłości między okresem zakończenia stosunku pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy i bezpośrednio po tym nabyciu prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Ustawodawca nie posłużył się żadnym zwrotem wskazującym na konieczność bezpośredniego następstwa ustania stosunku pracy i pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Potwierdza to ugruntowana linia orzecznicza – ponad powołany w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 stycznia 2013 r. (III AUa 1626/12), przywołać można także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r. (I BU 15/11), w którym zaznaczono, że ustawodawca nie wyraził wymogu, aby pobieranie zasiłku dla bezrobotnych przez okres co najmniej 6 miesięcy przypadło bezpośrednio po rozwiązaniu ostatniego stosunku pracy. Powyższą tezę potwierdza również wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 kwietnia 2015 r. (III AUa 1328/14) i wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 3 lutego 2015 r. (III AUa 411/14).

Z kolei kwestia zasądzenia odsetek ustawowych wynika z regulacji art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.), która stanowi o tym, że jeżeli ZUS w przewidzianych przepisami terminach nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia. O obowiązku tym orzeka Sąd, którego umocowanie zawiera art. 477¹⁴ § 2 K.p.c. stanowiący o tym, że w przypadku uwzględnienia odwołania od decyzji organu rentowego Sąd zmienia w całości lub w części zaskarżoną decyzję i orzeka co do istoty sprawy. Zmiana decyzji organu rentowego przez Sąd Okręgowy powodująca przyznanie ubezpieczonemu świadczenia przedemerytalnego pociągnęła za sobą ustalenie obowiązku zapłaty odsetek za zwłokę w wypłacie należnego świadczenia.

Art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustala zasady przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych. I tak, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji (ust. 1). Ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji nastąpiło 25 marca 2015 r. Tego samego dnia organ rentowy wydał decyzję o odmowie przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego. Organ rentowy orzekając decyzją z dnia 25 marca 2015 r. dysponował pełnym materiałem dowodowym, zatem przesądza to o odpowiedzialności organu rentowego, co z kolei uzasadnia roszczenia ubezpieczonego w zakresie odsetek.

Sąd Apelacyjny podkreśla jednak, iż ustawodawca zastrzegł, że wymieniony przepis nie znajduje zastosowania, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności. Ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, jak też i samo wydanie decyzji nastąpiło 25 marca 2015 r., zatem od tego dnia należy liczyć odsetki. Nie było uzasadnione żądanie ubezpieczonego, by odsetki liczyć od dnia 12 lutego 2015 r., bowiem nie dysponował on wtedy dokumentami niezbędnymi do wydania decyzji, wobec czego była to okoliczność, za którą organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

Sąd Apelacyjny zaznacza, że zarzut organu rentowego o naruszenie prawa procesowego, tj. art. 477(10) § 2 K.p.c., nie jest trafny. Organ rentowy podniósł w apelacji, że zasądzenie odsetek stanowi nowe roszczenie w sprawie, dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy, zatem Sąd Okręgowy winien przekazać je do rozpoznania organowi rentowemu. W ocenie Sądu Apelacyjnego, zarzut ten jest chybiony, przez wzgląd, że w prawie ubezpieczeń społecznych obowiązek zapłaty odsetek wynika tylko z ustawy (por. W. Muszalski, Glosa do wyr. SN z 9.3.2001 r., II UKN 402/00, OSP 2003, Nr 4, poz. 46). Terminy przyznawania i wypłacania świadczenia pieniężnego z ubezpieczeń społecznych oraz konsekwencje naruszenia tych terminów uregulowane są odrębnie w stosunku do przepisów Kodeksu cywilnego (wyr.

SN z 6.7.2005 r., III UK 83/05, Legalis). Odsetki od opóźnionego świadczenia uregulowane są na potrzeby tego prawa wyczerpująco, bez możliwości odwoływania się - poza określeniem wysokości odsetek - do przepisów prawa cywilnego (por. uchw. SN z 11.9.1991 r., II UZP 11/91, OSP 1992, Nr 7-8, poz. 147; wyr. SN z 29.10.1997 r., II UKN 208/97, OSNAPiUS 1998, Nr 15, poz. 461). Zasądzenie odsetek od wynika, jak już Sąd Apelacyjny wskazał wyżej, z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Reasumując, zarzuty podniesione w apelacji okazały się nieuzasadnione. Orzeczenie wydane przez Sąd I instancji odpowiada obowiązującemu prawu i brak jest podstaw do jego zmiany. Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego.

SSA Romana Mrotek SSA Barbara Białecka del. SSO Beata Górka